

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, literară-illustrată și „Tovărășia”, economică, — 6 următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.
Pentru economi: numai 5 cor. pe an!
Pentru America doi dolari și jumătate pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 cor., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Pregătiri de alegeri.

Țara răsună azi dela o margine la alta de zgomot mare. Incep să se miște trupele; să facă manevre, să se adune regimente, să se pregătească de o luptă mare și încordată, ce să va da peste două luni de zile, între două tabere, ba între patru și cinci tabere, ce vor răsări ca din pământ și într'un colț și altul al țării, și să vor zvîrli una asupra alteia: Taberele guvernului celui nou vor lua lupta cu taberele lui Kossuth și cu ale lui Justh și cu a naționaliștilor și cu a socialiștilor! Taberele lui Justh vor trebui să dea pept cu ale guvernului, izbîndu-se de ele cu toată înverșunarea, dar vor avea a să freca și de taberele lui Kossuth și de ale «poporalilor» și de ale noastre! Ale noastre vor avea să înfrunte într'un loc lăcomia brutală a oamenilor guvernului, într'altul aprinderea koșutiștilor, dar, poate, și mai mult mișelia coadelor de topor din sînul propriului neam, cari vor fi puși să ne facă stricăciuni, pășind în fața poporului și ei ca «Români», pe cînd în fapt sunt lupi în piele de — câni. Unde pot lingușesc și înșală pe cei găgăuți, unde nu, mușcă! Și Românul va trebui să fie bine înarmat cu bețișor de fer în mână, ca dîndu-le cu el una peste dinți, să-l simtă acești primejdioși mușcători ai neamului!

Toate partidele au început a-și mișca trupele. Din partea guvernului a plecat la tură mare prin țară Stefan Tisza, care a rostit pîn'acum două vorbiri mari, una în 3 Martie la Oradea mare, alta Dumineca trecută (în 6 Martie) la Cegléd, și pe Dumineca viitoare e la Arad. Peste tot locul dă cu tunul după partidele koșutiste căzute dela putere.

Din parte koșutistă dă raita prin țară Justh, azvîrlind focuri de carabine și după Tisza-Héderváry și după taica

Kossuth Franți, de care s'a desfăcut, aflîndu-l de prea cap plecat Vienei.

De altă parte Kossuth a pornit însoțit de Apponyi, și amîndoi aruncă cu petri și după Tisza și după Justh. După cest din urmă ca după cel care i-a tras pe toți jos din scaunele de domnie în cari atît le plăcea să stea!...

Partidul catolic-poporal își strînge și el rîndurile prin preoțimea catolică.

Partidul nostru național începe și el în curînd marea mișcare a tuturor celor buni ai săi. Dar întîi voește să țină un mare sfat național, o Conferință-Națională, care să rostească cuvîntul hotărît îndrumător, — după care apoi fiecare fiiu credincios al partidului, are să pornească în apostolie în mijlocul poporului, luminîndu-l, încălzindu-l, strîngîndu-l în jurul steagului național, și întărîndu-i sufletul la luptă pentru tot ce e nobil și cinstit românesc, și contra a tot ce e lăpădătură, renegare, ticăloșie!

Români! Stați gata. Că zile de brave lupte ne așteaptă, zile care vor vîdi pe cei buni și pe cei răi! Să le așteptăm cu suflete tari și hotărîte, românești! Sus să avem inimile!

AVIZ!

— Cătră membri congregației comit. Hunedoarei. —

Membrii congregației comitatense, aderenți ai partidului național român, precum și fruntașii cercurilor electorale din comitatul Hunedoarei, sunt rugați a lua parte luni în 14 Martie a. c. la conferința intimă ce să va ținea la 9 ore dimineața în Deva, localul Casinei române.

Scopul conferinței este:

1. Organizarea clubului comitatens.
2. alegerea delegaților pentru viitoarea Conferință-națională.

3. Ficsarea finutei partidului național comitatens privitor la instalarea noului fișpan, și

4. Organizarea cercurilor electorale.

Orăștie, 9 Martie 1910.

Cu stimă

Dr. Aurel Vlad
delegatul comitetului central.

UNELE—ALTELE

Fond-Cultural la Blaj.

Românii greco-catolici răspund în chipul cel mai vrednic la chemarea ce li s'a făcut de conducerea bisericeii, de a ajuta la întemeierea „Fondului-Cultural” dela Blaj. Afară de însemnatele sume ce am publicat și noi după „Unirea”, vedem în numărul cel mai nou al foii dela Blaj înșirate următoarele dăruiri însemnate, cari fac onoare dăruitorilor, ca buni fii ai bisericii greco-catolice. Au dat:

Dr. Ioan Pop, medic-major c. r. Orăștie	K	500—
Dr. Eug. Bran, adv. Teaca	”	500—
Dr. A. Fulvio Tamaș, Ruma (Croatia)	”	20—
Vas. Borgovan, prof. Buc.	”	500—
S. S. Popa, preot Sinpaul	”	600—
Antoni Filipescu, Hăpria	”	200—
I. Hurubean, inv. Tulgheș	”	500—
Ioan Mera, preot Tulgheș	”	500—
Dr. E. Târnoavean, Tulgheș	”	500—
S. Reteșan, func. Tulgheș	”	500—
Aurel Nicolescu, Tulgheș	”	500—
Ana Spiru, propr., Tulgheș	”	500—
Ignat Borza, propr., A.-Iulia	”	200—
Dr. Clem. Barbu, adv. Deș	”	100—
Vas. Ianza, Petroșeni	”	200—
Iuniu Br. Hodosiu, Blaj	”	1000—
Aurel C. Domșa, Blaj	”	500—
Dr. V. Szmigelski, can. Blaj	”	2500—
Dr. G. David, adv. Abrud	”	200—
Dr. T. Cornea, Sighișoara	”	1000—
Bas. Andrea, preot, Ighiu	”	200—
Vas. Bucerzan, propr.	”	200—
Gavril Todica, Geoagiu	”	200—
Pomp. Botezan, Șermaș	”	100—
Dr. Emil F. Negruț, Blaj	”	500—
Aug. Stupar, neg. Blaj	”	200—
Izidor Vlad, preot, Cașolt	”	500—
Dr. Ales. Morar Ibașfalău	”	500—
Iosif Șt. Șuluțiu, Sibiu	”	2000—
Valer Suciu, prof., Blaj	”	500—
Dr. Ioan Sâmpălean, Blaj	”	400—
Aurel Bănuț, dir. Brașov	”	500—
Ioan Săbădean, comerc.	”	1000—

O sută de mii!

În același număr (dela 5 Martie n.) în care „Unirea” publică prea frumoasa listă de contribuiri de mai sus, aduce la loc de frunte, următorul articol, care, grăind mult adevăr asupra firii Românului, și a schimbării spre bine prin care trece azi firea și judecata poporului nostru, — e în același timp o caldă chemare a să înșirul și cei ce n'au făcut'o printre cei bine pricepători și jertfitori.

Iată ce scrie foaia bisericească națională dela Blaj:

„Călătorului, care nizește spre o culme, s'ar crede că îi e mai greu pînă să hotărăște să facă drumul obositor.

„În faptă lucrul se întîmplă, foarte adese, întors. Cunoaștem atîtea și atîtea începuturi frumoase, atîtea focuri de paie, cari au strălucit așa de frumos în cea dintîi vilvătaie trecătoare, — și cari s'au stîns apoi, lăsîndu-ne într'o orbecare mai mare, de cum eram înainte!... Multe nădejdi ale noastre s'au nămolit la început, ca să nu se mai poată apoi avînta la o nouă viață! Cuvîntul înțelept al povestitorului Creangă ne sună ca o muștrare, cînd e vorbă de însuflețirea noastră, care să aprinde așa de iute ca să se stingă apoi tot așa de curînd: „Românului îi e ușor pînă se apucă de lucru, că de lăsat iute să lasă” — zice meșterul povestitor Creangă...

„De astă dată vorba batjocoritoare a marelui povestitor, ni-se pare că — nu prinde.

„Se simte o inviorare, o pornire nobilă, uncurent de jertfă și de lucrare în toate straturile poporului nostru! De sus pînă jos o mare însuflețire zguduie mulțimea, făcîndu-i să înțeleagă pe cei mai necrezători chiar, că a trecut vremea amorteii și a vorbelor goale, și că numai faptele mai au astăzi preț, cînd e vorbă de arătarea noastră ca popor, care ținem la legăturile cu sfînta biserică, și la în datoririle, ce le avem față de cultura națională!

Gindindu-ne la trecut, ne amintim de începutul frumos al „Colectei crucerului“ pornită de fondatorii foaiei noastre, și de colecta, ce se pornise, pe vremuri, pentru ridicarea unei aripi nouă la gimnaziul nostru din Blaj. Și cea dintii, care cerea așa de puțin, un crucer de suflet la ani!, — și cea de a doua, care chema ajutorul atitor mii și mii de elevi trecuți prin școlile Blajului, — s'au oprit așa-zicând chiar la început, atingând cea din urmă ceva peste 40 mii coroane. O sumă de tot mică în asemănare cu scopul măreț al colectelor numite și cu lipsurile ce apăsau așezămintele noastre bisericesti-culturale.

„Dar vremurile să schimbă și oamenii se schimbă și ei!

„In anii din urmă am băgat de samă cu deosebită mulțumire o însemnată schimbare în spre bine, în ce privește spiritul de jertfă al publicului românesc!

„Contribuirile pentru masa studenților, precum și acelea pentru „balul filantropic“ au atins, ales în anul din urmă, culmea la care nici nu puteam visa după pățania nu chiar strălucită a trecutului apropiat.

„Fondul Cultural încununază această culme a bunei inimi a credincioșilor noștri: în câteva săptămâni am ajuns să atingem cifra de: **Coroane una sută mii**, lucru la care nu îndrăzneau să viseze nici mai mult crezătorii urzitori ai acestei mișcări binecuvîntate.

„S'au schimbat vremurile!

„Azi nu mai e iertat să privim cu neîncredere la această mișcare ce a putut să stîrnească atîta însuflețire într'un timp așa de scurt, ci să zicem cu vechiul graiu popular: Tot începutul este greu!

„Iată începutul cel greu e făcut, întrecînd așteptările tuturor! Rămîne să ne vedem de drum înainte spre culmea luminoasă, ce încoronează viitorul tuturor neamurilor cari știu să prețuiască, după vrednicie, cele mai scumpe așezăminte din viață și lumină dătătoare.

„Suntem fericiți, că putem însemna un sfîrșit atît de mulțămitor, în o vreme așa de scurtă, și ne gîndim la strălucita desfășurare a acestei arătări naționale, a căror martori și cronicari credincioși vom fi zi de zi.

„Felicităm din toată inima pe pornitorii acestei mișcări, chemate a schimba modul de gîndire amorțită a trecutului și a vărsa însuflețire în mulțimea adormită, — și aducem

prinosul recunoștinții noastre tuturor, cari au adus jertfa lor curată pe altarul culturii naționale!

„*Spiritul vremii e acela al jertfelor și al însuflețirii!*

„Am trecut peste cea dintii peatră chilometrică, ce însemna măsura însuflețirii noastre în acest drum al luminii!

„*Și vom merge înainte, neîntrerupt înainte!, căci din poveste multă și frumoasă mai este!...*“

Alegeri în Bosnia.

Și Bosnia să pregătește să facă alegeri de „deputați“, înția oară în viața ei. Că pîn'acum a fost cîrmuită „pe poruncă împărătească“, acum i-s'a dat „constituție“. Face dară și ea alegeri. Sunt trei partide: sîrbesc, croat, și turcesc. Fiecare e nepregătit de „alegeri“. Toată lumea privește cu curiozitate să vadă cum să vor petrece întiile „alegeri“ în această provincă.

Cheltuelile alipirii Bosniei.

Din Viena să scrie, că acolo s'a adus naintea dietei cererea guvernului pentru împuternicire de a face un împrumut de 181 milioane coroane, de care are trebuință pentru a coperi cheltuelile făcute și înainte date, din privilegiul alipirii Bosniei și Herțegovinei...

Dacă dară Austria singură a avut de cheltuit peste 180 milioane, firesc lucru că nici Ungaria nu iese sub vr-o 150 milioane!

Cam scump joc de-a lărgi hotarele împărăției!

Aviz

cătră alegătorii dietali din cercul Orăștiei.

Să aduce la cunoștința alegătorilor dietali din cercul Orăștiei, cari să țin de partidul național român, că, în vederea alegerilor dietale ce sunt în pregătire, o deputațiune a clubului românesc din Orăștie, a cercetat zilele astea pe mult stimatul și iubitul nostru deputat dietal Dr. A. Vlad, îmbiindu-i și pentru alegerile din rîndul acesta candidatura în cercul Orăștiei, și rugîndu-l să aibă bună-voința a o primi, reprezentînd și pe viitor cercul cu aceeași vrednicie și bărbăție, cu care a făcut-o și în cele 2 cicluri trecute în cari a fost ales.

Și cu bucurie facem cunoscut alegătorilor români ai cercului, cari țin la partidul nostru național, — că dl deputat Dr. Vlad, a avut bunăvoința a primi invitarea făcută de deputațiune în numele alegătorilor români din loc și cerc, și s'a declarat gata a primi și de data asta candidatura în cercul

Orăștiei, — avînd a să aviza despre asta și conducerea partidului, care o va lua la cunoștință.

Alegătorii români din cerc au avut cuvinte a fi totdeauna mîndri de deputatul lor, decînd l'au ales pe dl Dr. Vlad, sunt veseli că dsa primește a reprezenta în dietă de nou cercul Orăștiei, și, suntem siguri, că în același chip măreț și neclintit, ca și pînă la unul, îi vor dovedi, la vot, încrederea și alipirea recunosătoare, pe care o vrednicește din belșug!

Știri politice

Discursul lui Tisza.

Face mare zvon în țară și între Maghiari și între nemaghiari, faptul, că contele Stefan Tisza vorbind la Seghedin, a rostit despre ținuta politică a guvernelor maghiare față de popoarele nemaghiare, unele cuvinte, cari ar putea îndulci în citva pe naționalități, — dacă ele vor fi destul de găgăuțe să se dee ușor înșelate și prinse ca musca pe paiul pe care îl cred cu miere, în fapt el e cu — cleiul!

Tisza a zis printre altele:

«Trebuie s'o rupem cu politica șovinistă a vorbelor sunătoare din trecut, și să înlăturăm măsuri cari nu pot stîrni decît ură împotriva noastră în sufletele milioanei de nemaghiari.

«Trebuie să avem curajul a da pe față deslegare trebilor cari au iscat amărăciunea asta.

...Noua lege școlară a fost pusă în aplicare însoțită de felurite îndrumări, cari nu aduc în faptă un folos, dar stîrnesc multă amărăciune. Și această amărăciune a fost sporită prin o poruncă ministerială care cere ca învățămîntul religiei să se facă în școlile de stat în mare parte și sub toate împrejurările în limba maghiară.

...Nu mă codesc a o spune, că țin o astfel de schimbare a legii și ducerea ei în deplinire, cu astfel de săcături, și darea unei astfel de porunceli (ca cea cu învățarea religiei), de o greșală grea! Și nu mă codesc să o spun, că țin ca lucru de lipsă, repararea acestei greșeli.

«E de lipsă, cînd îngăduim dreptul fiecărei naționalități de a învăța religia în limba sa maternă, să fim întru toate cu deplină libertate și dreptate! Eu sunt încredințat, că prin siluirea de a învăța religia în limba maghiară, nu am făcut nimica pentru întărirea cauzei naționale maghiare! În schimb am împins în tabăra dușmană sute de mii, cari pîn' aci erau pacînici ori doreau preținia noastră...»

Aceste cuvinte ale lui Tisza, luate de sine, au făcut pe unii să trăsără ca de un fior de bucurie, că, uite, și-au schimbat oamenii părerile în spre mai bine, și va fi mai bine și de noi.

Ași! Aceia însă scapă din vedere

ce a spus același mare maghiar, mai încolo în vorbirea sa. El a spus și aceia, că:

...Toți cîți au fost atinși în ținuta lor pacînică de greșele săvîrșite, sunt datori a ne da mîna de ajutor pentru înfrîurirea politicii naționale maghiare în învățămîntul poporal, — și ca să se sufoace în școlile poporale semnele ațîțătoare dușmane patriei!... Ei trebuie să ne ajute în sporirea învățămîntului maghiar...

...Am auzit și de încercările înghebarii unui partid moderat român. Gîndul acesta, după părerea mea, e nenorocit și pornirea e născută moartă. Indată ce un partid politic, românesc ori slovăcesc, s'a alcătuit pe temeuri naționale, pentru mine nu mai e partid »moderat« (stîmpărat), fiindcă atacă caracterul (înfățișarea) național-maghiar al statului. Chemarea noastră nu poate fi să ajutăm ca în locul partidului românesc de pînă acum, să se nască alt partid tot românesc, deși cu cerințe ceva mai scăzute, el trebuie să luptăm pentru înlăturarea ființei partidelor naționale!

— Cine vrea și poate, mai vorbească despre Tisza cu laudă, ca de un om ce vine cu ramură de maslin spre culmile puterii.

Nouă ni-i destul de lămurit cuvîntul lui, ca să vedem în el un politic cel puțin tot așa de dușman ființei noastre naționale, ca ori-care Apponyi, Andrassy și alții!...

A crede în o îndreptare a lui, e o copilărie.

Să crezi, Române în puterile tale proprii, în virtutea, în inima ta tare, — și atunci, ca mine vor ajunge și ei a te cinsti, a te prețui, a-ți împlini din cereri, — în măsura în care te arăți bărbat și ți-le știi cuceri, *smulge!*

Acesta să ne fie singurul crezi!

Reuniunea femeilor rom. din comitatul Hunedoarei

a ținut în 27 Febr. n. adunarea generală la Deva, sub conducerea doamnei prezidenta Elena Pop Hossu-L. Din vorbirea dnei prezidente și din darea de seamă a comitetului a reeșit, că Reuniunea a trecut timpuri grele în zbaterea sa după idealul ce și-a propus, dar acum l'a apropiat în parte macar: aranjînd Atelierul de țesături dela Orăștie, care e însă numai un început al intrupării marilor scopuri ale Reuniunii. Cere sprijinul numeroaselor membre și membri veniți la adunare, și a preoților întru răspîndirea lucrărilor atelierului de haine bisericesti.

Din raportul dlui cassar Dion. Ardelean, reese că Reuniunea a arangeat în vară o expoziție de lucruri de-ale Atelierului la Alba-Iulia din privilegiul adunării de teatru, despre care s'a vorbit și scris mult bine; că conzistorul dela Sibiiu ajută Reuniunea cu 300 cor.

pe an pentru scopurile Atelierului și că averea Reuniunii e azi peste 20.000 cor., capital mult prea mic încă, pentru a ajunge la tot ce dorește această vrednică Reuniune.

După adunare, sara a fost o drăguță petrecere românească în sala otelului „Crucea-Albă“.

Sărbările dela Arad.

Săptămîna trecută, s'au petrecut la Arad mai multe lucruri, cari duc iarăși nume bun acestui oraș cu mare număr de locuitori Romîni. Llucrurile frumoase sunt:

Adunarea generală a băncii „Victoria“, care a făcut, precum am spus și în numărul trecut, un dar de 25.000 pentru școala de fete susținută de Reuniunea femeilor române aradane; —

al doilea: adunarea Reuniunii de femei române aradane, care a dat dovadă unei voințe tari, intru a înălța un nou palat cultural românesc la Arad: casă pentru școala de fete cu internat, în care ele să-și găsească adăpost ideal; — și

al treilea fapt frumos: Balul costumat, care avut loc Joi în 3 Martie, și care a fost o măreață arătare a alipirii inteligenței române la *poporul* român, prin aceea, că deși balul era pentru cercurile cele mai înalte sociale românești, s'a dat cuvînt de ordine că fiecare doamnă și domnișoară, înălăturînd hainele de oraș, are să vină la bal îmbrăcată în *costum de țărăncuță română*, care de pe unde îi mai place portul țărancei române!

Și s'au adunat acolo peste o sută de doamne și domnișoare române din Arad, din jur și din depărtări, toate purtînd haina femeii din popor, port național!

Era o privesc din cele mai plăcute ochiului românesc, să vadă minunatul buchet de costume românești, închipuind aproape toate ținuturile.

În ziua a doua un juriu (sfat judecător) de 6 doamne și 3 domni, a empuănit, că dintre costumele cîte s'au văzut la bal, care e mai „original“, adecă mai neschimbat, așa cum din vechi vremuri l'a plăzmit mintea și închipuirea țărăncuței române și l'a împodobit cu frumoasă potrivă? În juriu erau doamnele Elena-Hossu-Longin, Elena Vajda, Victoria Dr. Erdeli, Eleftera Mihali, Maria Șerban, Veturia Lăpădatu, — și din judecata domniei-lor a reeșit, că cele mai originale și frumoase costume au fost și la acel bal, cele trimise din comitatul Hunedoarei. Doamnele Erdeli și Cirlea au fost declarate ca purtînd pe cele mai originale și costumele acelea au fost distinse la locul întîi, — s'au dat apoi 3 rînduri de premii pentru costumele mai vrednice, anume:

Premiul I: pentru costum de Pădureancă de pe la Hăteș, dșoarelor Margareta Hodoș și Florica Bonciu.

Premiul II: pentru costum dela Tulgheș (comitatul Ciuc), dnei Letiția Oncu și dșoarei Gina Papp.

Premiul III: pentru costum de Șiștaroveț (comitatul Timișului) dșoarei Veta Giulan din Curtici.

Aproape toate doamnele și domnișoarele s'au fotografat împreună, în costumele cu cari au foat la bal. — Chipul lor îl vom aduce și noi în „Foia Interesantă“.

Dar de-a fost acest bal și a lui înfățișare, o frumoasă închinare spre portul poporului, un semn de alipire și dreaptă prețuire a țăranelui și a țărancei ce poartă în toată viața lor acel port, — nu mai puțin vrednic privilegiu de a arăta înfrățirea cărturarilor noștri cu poporul a fost:

Adunarea „Asociațiunii“ române aradane, din privilegiu căreia s'a făcut și balul. Asociațiunea are președinte pe P. S. Sa episcopul Ignatie Papp, care a mers și a condus-o și a deschis-o cu o cuvîntare, în care arătînd că are încredere în viitorul neamului, chiamă pe toți la muncă culturală sub steagul Asociației, pentru ducerea de *cultură în popor*, și atunci chezeșia viitorului ne e deplină.

A rostit frumoasă vorbire dl Vasile Goldiș, directorul Asociației aradane, spunînd printre altele, că de voim să avem viață și să ne fie numele pomenit cu cinste de urmași, —

...»trebuie să facem să se audă până în cea din urmă colibă a satelor noastre adevărul, că: a trecut vremea cînd cineva cu pumnul a putut să-și facă loc și rost în lume! A sosit vremea *muncii* folositoare și ne apropiem tot mai mult de lumea frumoasă, în care numai această muncă va fi măsurătoare fericirii!

»Să ne pregătim de cu vreme pentru lumea ce va să vie!... Să ne îmbrăcăm cu zalele tari ale trezviei și ale muncii neobosite, ale *cruțării*, ale sănătății și moralității!

»Vrem să fim mai presus decît alții? Să fim atunci *mai treji decît alții*, să învățăm *mai mult decît alții*, să muncim *mai mult decît alții*, să cruțăm *mai mult decît alții*, — să fim cu moravuri mai bune decît alții!

»În ast chip fără îndoială ve vom preamări!»

Au mai vorbit, frumos și cu minte, trimisul »Asociațiunii transilvane«, dl Corn. Lazar, protopopul Hălmeagului, dl Dr. Oncu, trimisul Societății de teatru, salutînd în numele acelor societăți, pe Asociația aradană.

Dl Ioan Montani, redactor la „Tribuna“, a ținut o foarte frumoasă conferință despre meșterul povestitor Ioan Creangă.

La banchet s'au rostit vorbiri alese și interesante dl P. S. Episcopul, după care muzica a intonat cîntarea „Horea bea la crișmă 'n deall...“, apoi C. S. R. Ciorgariu, dl Dr. Mihali, protop. C. Lazar, dep. V. Goldiș, red. Dr. D. Stoica, dep. Dr. Al. Vajda-Voevod, — și alții.

În ședința de a doua zi, s'a scos la iveală, că averea Asociației a crescut anul trecut cu vre-o 3000 cor., iar' acum s'au înscris membri noi cu taxe de aproape 2300 cor.

Așa că Asociația aradană privește și ea în fața unui frumos viitor și va putea munci tot mai simțit pentru ducerea de cultură în popor.

„Timpuri trăite“

— O piesă de teatru pentru popor. —

Am avut norocirea să văd producțiunea de a 3a zi de Crăciun din Seliște. S'a jucat astădată pe modesta scenă din sala festivă a școlii o piesă originală, cu motive luate din viața Mărginenilor și alcătuită în gustul poporului, de harnicul dascăl compozitor dl Iuliu Crișan, care a știut prinde cele mai caracteristice momente din viața de păstor a Mărginenilor, prin ce a adăugat foarte mul la recunoștința, pe care trebuie să o avem noi Săliștenii, îndeosebi pentru minunata conducere a „Reuniunii de cîntări“, față de acest dascăl conștient și harnic în toată privința, și cu suflet de artist.

Piesa poartă numele de „Timpuri trăite“, titlu potrivit, căci deși azi mai viază viața plină de poezie a Mărginenilor păstori, totuși timpurile nouă, de cari ne apropiem cu pași tot mai repezi, vor împrăștia în scurt timp tot farmecul acestei vieți idilice, rămînd doar' numai în amintirea noastră, spre a ne face vecinică părere de rău după fărmecețoarele timpuri trăite. Așa însă, că să prind în piese de teatru, nu vor rămînea numai în pomenirea noastră, a celor cari suntem aproape de ele, ci și urmașii să vor putea desfăta în ele, dacă nu altfel, cel puțin privindu-le pe scenă!

Piesa — după cum am spus mai sus, — prinde și descrie cîteva din cele mai vădite semne din viața Mărginenilor. În jurul dragostei dintre voinicul cioban Oprea și frumoasa băciță Leana, sunt grupate acele momete.

Apoi jaluzia lui Vlad, fuga lui Oprea de cătane, celelalte, sunt vii redatate și presărate frumos cu cîntări populare! Sunt în piesă multe scene aievea idilice din popor, ori furioase ca poporul uneori.

Intreagă piesa e înălțată mult prin cîntecele care de care mai frumoase ce o împodobesc. Și (spunea dl. Crișan) mai ales de dragul acestora a fost scrisă! De fapt acestea și formează forța piesei, căci acțiune e cam puțină și din punct dramatic nu prezintă

vre-un interes deosebit. E de scos la iveală și limba frumoasă, plină de expresii mărginenești.

De bună seamă dl Crișan vrednicește lauda. Nu numai pentru că a prins și pus pe hîrtie și muzică obiceiurile noastre atît de simple și frumoase, ci mai ales, că a îmbogățit cu o piesă destul de bună, scrisă în gustul poporului, micul număr de piese de teatru ale noastre.

Imi place să aseamăn această piesă cu morala ei sănătoasă (măritișul fetelor), cu acele piese populare germane, cari din punct de vedere „literar“ au puțină valoare, dar la cari poporul petrece neșpus de mult, fiindcă le poate gusta pe deplin!

L.

Ofițer austro-ungar dezertor?

Din Belgradul Sîrbiei s'a dat în 8 Martie știrea, că sublocotenentul (Lieutenant-ul) Stefan Slavujevici dale armata de linie, regimentul 20 din Bjelina, — a dezertat și trecînd hotarul, a ajuns în Șabaț, în Sîrbia, unde s'a înștiințat însuși la deregătorii că e dezertor. Dezertorul a fost primit cu mare însuflețire de frații săi sîrbi din Șabaț, — și el le spune ca de aceea a trebuit să fugă peste hotare, căci mai marii săi să purtau foarte ordinar cu el, pentru-că e Sîrb, — mai ales după zvonul de războiu de anul trecut.

Din America.

Spre lumi străine.

Știrile mai nouă ce vin din Fiume spun, că de acolo pleacă în fiecare săptămîna vapoare pline de oameni cari merg la America. În 8 Martie a plecat vaporul „Carpația“ cu 2015 de călători, între cari 1815 oameni mari, 179 copii și 22 copilași la pept! Dintre acești drumeți 800 sunt de cei cari au mai fost la America și acum merg de nou.

— Din America să scrie că deregătorii au pus iar îngreunare pentru lucrătorii ce merg, anume dacă n'au bani 25 dolari (100 cor.) cînd sosesc acolo, — îi trimite napoi! Că prea merg mulți și nu-și găsesc cu lunile de lucru și apoi n'au cu ce trăi.

— Ciocnire cu carul electric. Un cetitor al nostru din America ne scrie, că în 19 Febr. s'a întimplat în Sharon (Pa) o interesantă și îngrozitoare ciocnire între un car electric (tramvai) și tren. La o încrucișare de drumuri o locomotivă venea cu niște vagoane pe care le împingea, și chiar atunci un car electric cu 16 călători, între cari și un Român, venea să treacă peste drum, cu iuțeală mare. S'a izbit cu toată puterea în locomotivă și s'a prăvălit, sfărmată cu desăvîrșire! — Toți călătorii au fost răniți, unii mai greu, alții mai ușor, — dar din norocire mort n'a rămas nici unul.

Abonamente în vederea alegerilor!

Pentru a slugi în chipul cel mai simțit luptei naționale în fața alegerilor, în ajunul cărora ne aflăm, — administrația foii „Libertatea” a luat hotărârea a deschide

abonament deosebit pe
lunile Martie, April,
Maiu și Iunie, —

dând pe aceste luni foile noastre ori-cui, cu suma de

numai 1 cor. 50 fl!

Toți acei cari doriți, ca alegătorii români să fie călăuziți pe cărările cele mai drepte naționale, sufletele lor să fie hrănite la izvorul celor mai curate simțăminte naționale, și să fie feriți de rătăcirii triste, —

adunați, cât mai mulți
astfel de abonați în vederea alegerilor, făcând mai ales pe alegători, ca toți să aibă în vremea asta aceste foi de folos în casele lor! —

căci prin asta pe mulți li veți păzi de jalnice rătăcirii, multe inimi veți încălzi și multe minți veți lumina!

Adunați repede abonamente la „Libertatea” pe aceste patru luni, în cari să fac pregătirile pentru alegeri și să vor săvârși alegerile însăși. Le vor merge astfel, noilor abonați, foile și o lună după alegeri, putând avea cu toții știri de toată

Să nu mai fie om cetitor în sat, care să nu fie abonat, macar pe acest timp, la aceste foi, pe cari le capătă așa de ieftin, acuși ca de cinstel!

Răspuns mai multora.

Ne vin, și de ici și de colo întrebări, că ce lucrări să pregătesc în »Atelierul de țesătorie« dela Orăștie susținut de »Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei«. Îndeosebi de să gătesc ornate bisericesti.

Răspundem: În acest Atelier să pregătesc tot felul de lucrări atingătoare de țesătoria națională: covoare foarte frumoase ca coperitori de paturi sau de mese, covoare fine pentru odăi, perdele la ferestri, țesătură de-a îmbrăca canapele ori macar perinițe de canapele, și tot felul de lucruri cât practice, cât de împodobit în case, toate lucrate pe motive (după modele, mustre) naționale, așa cu gust, încât întrec și covoarele și perdelele și materiile de canapele și măsurile și toate celelalte lucruri ce să iau pentru casă, venite dela fabrică!

Mai presus de toate însă, e o putere a acestui Atelier: pregătirea de haine bisericesti, pe care le face numai la comande venite anume. Hainele bisericesti eșite din acest teller, sunt o podoabă a bisericilor

române, nu-s lucrate în colori strigătoare, ci modeste, cuvioase, cum să șede la o haină de slujbă d-zeiască; cele mai multe să fac pe pîn-zătură albă închisă, surie, cu flori țesute în fir de aur și argint, și puțin, la cerere, alt-fel de podoabă.

Pân'acum Atelierul a pregătit numeroase haine bisericesti, pentru bisericile din Orăștie, Deva, Hațeg, Sebeș, etc. și peste tot locul primitorii lor au rămas deplin mulțumiți de ele.

Cu un lucru să fie însă din capul locului împăcați cei-ce comandă haine bisericesti dela Atelierul nostru, că acelea nu pot fi mai ieftine ca, de pildă, cele ce le cumpără de pe la felurii călători cu atari haine. Și asta e prea firesc. Aceia poartă haine de fabrică, materie de fabrică, care e de 3 ori așa de puțin trainică, cum e cea pe care o dă acest Atelier. Și fiind pe materiile atelierului tot țesătură originală și flori lucru de mână, și cruci scumpe, grele, hainele vin mai scumpe ca cele dela țirgoveți, dar numai la părere sunt mai scumpe, dar socotind trăinicia lor, în fapt sunt mai lesne ca cele de țirg!

Cei-ce doresc informații mai deaproape, să se adreseze de-adreptul doamnei *Victoria Dr. Erdeli* în Orăștie (Szászváros), că la directoara Atelierului, și dsa le va trimite deslușirile de lipsă.

Concert în Cluj.

De mare mulțumire sufletească am avut parte noi Români, cari ne aflăm între cei mai înfocați șoviniști, cu privilegiul Concertului Reuniunii sodalilor români din Cluj, dat în 27. Faur n. a. c. Ca razele calde dătoare de nouă viață, cu razele de primăvară, sosit'a iarăși bucuria Carnevalul întinerit cu data asta a adus cu sine droaie de petreceri. Și în valurile străine din acest oraș, unde totul e unguresc, unde arareori ai fericirea de-a auzi graiu românesc, frații meserieși nu și-au uitat de datorința ce o au față de limbă și față de neam! Într'o seară senină — pot zice, de primăvară — roiri de Români s'adunau din toate unghiurile orașului în Redoută și în scurt timp sala spațioasă fu tixită de lume.

Cu frățietate, ce egalitate! Cele trei clase sociale toate la un loc! Țăranul cu cărturarul, meseriașul cu universitarul. Nici o urmă de deosebire. Și asta e ce ne mai mîngăie puțin în durerile noastre de azi.

Aproape de oara 9 să sffrșește zvonul și zgomotul, și în tăcerea adîncă orchestra (muzica) militară începe preludiul din »Moisă-Păcurarul«.

Ce clipe înălțătoare pentru fiecare fiu al neamului românesc, care a avut fericirea de-a fi și a auzi, de-a gusta farmecul acelor momente pline de vrajă!

Muzica a încetat, și un cîntec de flaută solă începu lin, ușor, tră-

gănat, doina minunată a păcurarului. Nici cînd nu am ascultat cu așa însuflețire doina asta plină de simțămînt și de jale. Păream dus din lumea asta aspră în cea ideală... mă vedeam la poale de codru bătrîn, încunjurat de cele din urmă raze ale soarelui călător, ascultînd jalnica doină a unui ciobănaș îndrăgostit... Au murit și cele din urmă sunete dulci, și publicul s'a trezit din visul ce visa. Și doinitorul a secerat furtună de aplauze.

O mică pauză și veni punctul 2 cu »Hai în Horă«, de Dima, cîntat de corul mixt al »Reuniunii«. A plăcut mult solo de sopran al dșoarei Mariți Ursuleac: »Pe sub fereastră curge-un rîu« de Juga. Cîte un buchet drăguț li-s'a trimis pe bină atît dșoarei Ursuleac cît și dșoarei acompianoare la pian. Foarte bine au fost cîntările »Ano Leano« și »Neică Neiculiță«.

Punctul de aur al acestui concert a fost solo de sopran al dșoarei Mariți Topan, cu »Spune'mi vrei« de Juga, și tot de acelaș autor »Dragu-mi bădița nalt«. O voce curată, arginție, plină de farmec, mișcări gingașe și grațioase o făceau foarte plăcută tuturor. Un buchet de flori și o furtună de aplauze a fost recunoștința publicului.

O pauză de vreo 15 minute. După Ouvertura executată de orchestra militară, a urmat valsul »Ochii brunetei«, cîntat de cel mai bun basist al tinerimei universitare din Cluj dl Ioan Solomon. A cucerit aplauze binemeritate. Mult a plăcut »Negruța« de Vidu cu soli de dșoara M. Ursuleac (sopran) și de baritonistul dl Bancu. Vocea dlui Bancu făgăduiește mult. Frenetic au fost aplaudați tenoristul Ioan Lup și basistul Ioan Solomon (bariton) în duetul de Vasiliu »Cât ași dor«. — Punctul 10 și cel din urmă a fost una dintre cele mai frumoase balade ce avem: »Brumărelul« de I. Mureșanu. A fost executat de corul mixt al Reuniunii cu soli de dșoara M. Topan (sopran) și de dl L. Bancu (bariton), acompianoați fiind de pian și de excelenta orchestră militară.

Pe la oarele 11 s'a sffrșit programul, alcătuit cu multă icipere.

Apoi tineretul, la sunetul voios al muzicii militare, s'a prins în cerc larg și au început jocul cu »Hora« (singurul joc românesc înainte de pauză): În pauză publicul s'a adunat la mese, unde dl B. Păcurar directorul despărțămîntului Cluj al »Asociațiunei«, în cuvinte alese a salutat reprezentații celor două Reuniuni: din Sebeș și Turda. Apoi a mulțumit tuturor, cari au grăbit a ajuta și-a părțimi Reuniunea cari au întervenit prin asta a înainta și a ridica un viitor mai falnic pentru aceasta Reuniune. A mulțumit apoi conducătorului brav dl C. Lupoale, care n'a pregetat a-și pune la îndemînă, tot timpul liber pentru Instruarea coriștilor.

Au intrat apoi iar în vîrtejul jo-

cului. Zorile zilei de Luni ne-a prins în sala de joc; apoi am plecat ducînd cu noi cele mai dulci amintiri și mai plăcute suveniruri.

Costi.

Serviciul militar de doi ani în Austria.

Ministrul apărării țării din Austria, Georgi, a spus în comisia parlamentară pentru treburi militare, că guvernul austriac de mult a gătat planul de lege despre introducerea serviciului militar de doi ani, în loc de trei, cît e azi.

Dacă acest plan n'a putut și nu poate fi adus naintea dietei spre a fi făcut lege, cauza e că guvernul austriac n'a putut să ajungă pînă acum la înțelegere cu guvernul ungar!

În vremile din urmă, guvernul austriac s'a adresat din nou guvernului ungar stăruind pe lingă deslegarea acestui lucru, destul de grabnic.

Ministrul Georgi și-a arătat credința că va reuși să înlătore toate piedecile din calea acestui plan de lege și că la toamnă îl va putea aduce naintea dietei, cînd va trece și să va face lege!

„Șomkuta-mare și jor“...

— O invitare scandalosă. —

Ni-s'a trimis spre vedere o invitare, prin care tinerimea română din Șomkuta-mare și jur, a poftit lumea la balul filantropic din 6 Martie și la concertul Reuniunii române de cîntări de acolo.

Unul din cei invitați, scandalizat de invitarea cu care e poftit la acel concert și bal, ne trimite invitarea, cu rugarea să dăm lecția cuvenită tinerimii în numele căreia s'a trimis. Noi nu ne om pune să dăm lecții unei tinerimi întregi, atîta numai facem, că publicăm aci întocmai invitarea lor, care e o grosolană batjocorire a limbei române. Iată invitarea, din literă 'n literă:

Tinerimea română din Șomkuta-mare și jor, vă invită cu totă onorea la balul filantropic împreună cu concertul »Reuniunii române de cîntare« diu Șomkuta-mare, ce aranjază în 6 Martie sf. n. m. în sale cea mare a »Reuniunii de cîntare« ineficacul scolei confesionale gr. cath. diu loc. Venitul curat este destinat pentru »Reuniunea de cîntări« si csola coufe« sinală gr. cath. comănă din loc.

Prețul de intrare de persoană 1 cor 60 fl. de familie puna la 3 membri, etc.

Nu știe oare această tinerime română și acea Reuniune română de cîntări, că azi avem un frumos număr de tipografii românești?, dacă mai mult nu, atîta tot ar putea ști, că fie:are foaie românească are azi o tipografie a ei, la care dacă trimiți să-ți tipărească ceva, îți tipărește cinstit românește, nu batjocură cu coarne cum e invitarea astal!

Ar mai putea ști această tinerime și aceea, că tipărind invitările în o tipografie românească, nu nu-

mai nu ajungi să-ți fie limba batjocorită așa urlt ca în invitarea de mai sus, ci, cu o cale, cit de cit, ajuți existența acestor așezăminte românești, pe lingă cari să susțin atâtea familii românești și atâtea tineri români ajunși culegători, și să cresc rînduri și rînduri de alți tipografi români.

Și e foarte falză judecata unora, care zic: «D'apoi că eu cu invitarea mea voi pune în picioare tipografia cutare românească!» Apoi n'o pui în picioare, dar și aceea e drept, că: «strop cu strop, fac al mărilor potop!»... De ce n'am face și noi ca stropii ce-i lăsăm noi să cadă, să cadă în marea românească și de ce în cea străină, mărindu-o încă pe aceea?

Noi la foi nu prea vedem astfel de invitări proaste, căci am dat de știre că nu le facem loc în foaie, ba certăm pe cei ce ne trimit invitări tipărite la streini, — și de aceea în zeci și zeci de locuri să fac petreceri, teatre, despre cari foile nu mai dau știre, că onorații arangieri, tipărindu-și invitările la streini, nu cutează să le mai trimită spre vestire foilor naționale... Mai bine să lipsesc de această vestire, decît să-și facă datorința de Români, tipărind numai la tipografie română!

Mare furt de postă zădărnicit!

Hoții prinși în posta din Alba-Iulia

O nespuse de îndrăzneată încercare de furt de postă, a fost zădărnicită săptămîna trecută la Alba-Iulia. O bandă de spărgători pregătise totul ca să jăfuiască posta în ziua de 2 spre 3 Martie, cînd știa că sunt mai mulți bani în ea, vre-o 250.000 cor., — dar hoții au fost prinși de polițiștii detectivi (secreți, ascunși) din Pesta, chiar cînd puseseră mîna pe cassa de fer s'o strice și să scoată banii din ea!

Lucrul fusese pus la cale de un slujbaș de postă din Deva, cu numele Felix Ravensky, june, fost calfă de negustor în Alba-Iulia, dar trecut în slujba postei, unde avea să ajungă în curînd ofițer de postă. Despre el s'a descoperit, că de vre'un an de zile decînd era în slujbă la posta din Deva, foarte adeseori pleca cu trenul dela 9 ore sara spre Alba-Iulia și să întorcea cu cel de dimineața dela 6 și jumătate. Lumea credea că are ceva dragoste la Alba-Iulia și de aceea o ia atîta razna, vezi dta, după boldul inimii. Cînd colo el mergea să pregătească lucrul pentru o crimă foarte cutezată!

A bătut la ochi, că odată chemase cu sine pe un soț al său tînăr din postă, și i-a spus să vie cu el la Alba-Iulia, așa sara, că-i plătește tot drumul, ba-i dă și 10 florini, dar cu îndatorirea, că pe tot drumul, în tren, să-i zică tot „domnule solgăbirău!” Acela nu s'a învoit. Și să vede că a făcut isprava cu altul.

În 23 Febr. apoi el s'a dus la

Alba-Iulia și a cercat să cumpere pe un postaș de aceea mai de rînd, om sărac, purtător de epistole, ca să-i fie de ceva ajutor, să-i ușureze spargerea ce va urma în 2 Martie, că împart în patru toți banii și și el va căpăta a patra parte.

Postarul s'a făcut că să învoeste dar după ce a rămas singur, a mers la șeful (capul) postei și, palid de spaimă, i-a spus ce imbiemînt i-s'a făcut și ce așteaptă pe posta dela ei!

Șeful postei a dat îndată de știre la direcție în Cluj, de aci s'a cerut ajutorul poliției de stat din Pesta, și a treia zi erau în Alba-Iulia, trei polițiști secreți din Pesta (cari umblă îmbrăcați civil, încît nu-i cunoaște nime). Și au cercețat și au aflat că e așa cum spunea postarul. L'au îndemnat pe postar să le împlinească hoților toate ce i-or cere. Aceia i-au cerut o cheie, după care să-și facă și ei una, dela ușa postei. Li-a dat.

În 1 și 2 Martie vin mai mulți bani în postă dela felurite oficii de stat și plăți dela negustorii ce trimit banii la firme colo și colo. Aceasta o știa postarul dela Deva. În aceste zile dară e mai plină lada de fer o postei cu bani. Pe această zi grasă a pus el terminul spargerii.

În 2 Martie noaptea, de fapt iacă hoții, 3 inși, vin. Desfac ușor ușa postei cu cheia ce aveau. Întră și, simțindu-se foarte la largul lor, au aprins lampete electrice în lăuntru să vadă bine. Și repede haid la cassa de fer s'o sfredelească și spargă!

Pe cînd își începuse lucrul, cei trei detectivi intră peste ei, urmați de încă doi polițiști de oraș — dar de unde să se poată apropia de hoți, că aceia cum i-au văzut au început a-i improșca cu ploaie de gloanțe din revolverele ce le aveau în mîni, și numai ca prin toartele acului, detectivii au scăpat neatinși de gloanțe. Dar în timpul cît s'a apărât, doi din hoți au reușit să fugă, pe o altă ușa, ajungînd în un gang apoi în pod și de acolo pe o fereastră cu ajutorul unei scări, — ce să vede că își pregătise ei înainte, — au scăpat în grădină și de acolo du-te copile! Nu le-a mai dat nimeni de urmă!

Unul în sã, a fost prins de detectivi și pus în lanțuri și dat pe mîna judecătii. Îl chiamă Steiner Miksa, fost fecior de lăcătuș, tiner stricat ce-a mai fost pedepsit pentru rele.

În aceleși timp s'a telegrafat la Deva, că de-o fi acolo Iarvensky, candidatul de ofițer de postă, să fie arestat numai decît! Acesta era în Deva și a fost arestat și legat bine și dat temniței.

Să crede că tot banda asta a fost care a făptuit și furtul dela posta de tren din toamnă pe linia Piski-Petroșeni.

Doi sunt prinși, dar doi au scăpat.

NOUȚĂȚI

Dr. Miron E. Cristea, Episcop! Ziarele dela 6 Martie aduc știrea, că noul ministru de culte, contele Zichy, a înaintat **Maestății Sale hîrțile de alegere de episcop gr.-or. român la Caransebeș, cu recomandarea și din partea sa, ca noul Episcop Dr. Miron E. Cristea, să fie întărit de Maestatea Sa!**

Ne înveselește această veste. Și mai mult va înveseli ea pe fericita dieceză a Caransebeșului, care își cîștigă în noul Episcop un mire, ca și care mai vrednic nu putea!

Banchet nou sositilor nostri soldați. Din privilegiul schimbării trupelor în orașul nostru și a venirii statului major iar acasă, — reprezentanța orașănească în ședința sa din urmă, a hotărît a da în onoarea nou sositilor ofițeri și soldați, un banchet. Banchetul va avea loc Sîmbătă sara în sala hot. »Transsylvania«. Începutul la oara 8 seara. Ofițerii vor fi oaspeții orașului; iar din cetățenii orașului cei-ce iau parte, o fac pe cheltuiala lor.

Soldaților să dă cină și vin.

„Andreiana“. Membrii reuniunii meseriașilor și comercianților din Sebeșul săsesc și jur, „Andreiana“ să convoacă la adunarea generală ordinală, carea să va ținea Duminică în 20 Martie n. la 2 oare p. m. în localul Reuniunii.

Program: Raportul comitetului despre lucrarea sa dela adunarea generală din urmă pînă azi. Cenzurarea socotelilor pe anul 1909. Raportul bibliotecarului pro 1909. Alegerea unei comisiuni pentru cercetarea rapoartelor de supt punct 2, 3 și 4. Votarea bugetului pro 1910. Alegerea vicepreședintelui, cassarului, notarului și bibliotecarului pe restul periodului. Propuneri și interpelări. — Sebeșul săsesc 2 Martie 1910. — Victor Săbăduș, președinte. Petru Muntean, notar.

O nouă bancă românească. În Marghita (com. B.hor) s'a înființat o nouă bancă românească cu numele „Luncana“, menită a face mari servicii culturale și economice Românilor prin Bihor. Capital s'a fixat la 150 mii cor. Din venitul curat se vor da în fiecare an 10% pentru scopuri de binefaceri și culturale.

Constituirea s'a făcut în următorul mod: Dr. Dionisie Stoica, director executiv, Vasile Tămaș, președinte, Ioan P. Lazar, vicepreședinte, Liviu Rada, Cor. Man, Gavril Cherej și Dumitru Forgaci, membri în direcțiune. Comisia de supraveghiere: Iosif Diamandi, Ilariu Boțiu și Gavril

Lazar. Dorim spor și noroc noului așezămînt.

Bal mascat la Hațeg. Tinerimea română din Hațeg invită la **Balul mascat** ce aranjază Sîmbătă în 12 Martie n. în sala Hotelului „Mielul de aur“. Venitul curat este destinat în favorul Despărțămîntului Asociațiunii!

Dela Reununea Pompiierilor voluntari din Orăștie, — să face cunoscut, că adunarea generală anuală a Reuniunii să va ținea la 20 Martie n. a. c. la oarele 2 d. a. în sala comunității (la casa orașului).

Cei-ce voesc a să înscrie ca membri noi, să binevoiască a să înfățișa în acea zi la locul numit!

Tot atunci să face și constituirea Reuniunii pe un an, ca de obicei.

Trăind cu cinei rînduri de oameni! În comuna Cristești (Havasgyogy), comit. Albei-inf., trăește un moșneag cu numele Danil Morușca, născ. în anul 1803, care acum e de 107 de ani, vîrstă ce în vremea de acum e o mare raritate. Până acum trei ani omul acesta nu a suferit nici-odată de vre-un morb mai greu. Numai acum 3 ani moartea fiului său cel mai „mic“ — mort în etate de 71 ani — Mateiu, fost preot în aceeaș comună, i-a pricinuit o mare mîhnire, văzîndu-l „mort de bătrînețe“, și el, tatăl aceluia, încă are să se mai lupte cu greul ursitei sale. — Sigur, pentru viața sa curată l-a învrednicit bunul D-zeu, să își poată vedea cu dragoste părintească în giurul său trei rînduri de nepoți, iar de tot, socotînd rîndul său de oameni, apoi a fiilor, și cele 3 a nepoților, — să trăiască el cu cinci rînduri de oameni! (Aur. Mor.)

Cununie. Dșoara Lucreția Robotin și dl Dionisiu Giurgiu, inv. vestesc sărbarea cununiei lor, care să va ținea Sîmbătă, în 12 Martie n. în biserică gr.-or. rom. din Almașul-mic. Toată fericirea!

Moarte. Florian Suciu, după lungi și grele suferințe, împărțîșit cu s. taine, a încetat din viață, în 4 Martie n. în etate de 36 ani, la Spring. Odihnească în pace!

Petreceri.

— Tinerimea română gr.-cat. din Zorlențul mare aranjază în 13 Martie n. 1910 în sala de învățămînt a școalei de stat, în favorul bisericii gr.-cat. o producțiune declamatorică-teatrală.

— Reuniunea sodalilor români din Sibiu invită la convenirea socială împreună cu cîntări, teatru, tablouri vii și joc, ce să va ținea Duminecă, la 13 martie n. În „Unicum“ Corurile le dirigează profesorul T. Popovici. Venitul e pentru ridicarea unui bust întemeietorului Reuniunii, Nic. Cristea.

— Reuniunea de cîntări și cîntire „Doina” din Cârnecea Invitată la concertul împreună cu teatru ce aranjează în 13 Martie n. în osp. A. Katz. Venitul curat e destinat pentru fondul Reuniunii.

Grozavă nenorocire, a ajuns, precum ni-se scrie din Dognecia (în Bănat) pe doi lucrători români de acolo, în ocnele de fer. Unul, Patruț Păteșan, de 25 ani, căsătorit, tată a doi copii, altul, George Hodoș jude, de 21 ani. Au intrat în 24 Febr. în ocna și au început a sfredeli în stîncă, ca să facă gaură pentru dinamită, deodată din o altă gaură ce fusese astupată și nu luase foc, — iacă ia foc dinamintă despiciind și zvîrlind mii de colți de piatră asupra nenorociților în sute de darabe i-a sfărmat pe loc! Nu s'au mai cunoscut ce-'s, numai bucăți de carne rupte s'au adunat în saci, și așa au fost scoși din mină și îngropați cu jale mare.

Hoți pe tren. Poliția din Arad a încunostiințat pe cea din Pesta, că pe trenul ce venea în 8 Martie dela Alba-Julia spre Arad, i-s'au furat negustorului de vite Simion Totoian din A. Julia, portofelul (bughilarul) cu bani, în care avea patrușprezece mii și 50 coroane. Poliția caută pîn'acum în zadar să afle cine a fost istețul hoț?

Copil ucigaș de tată. În casa economului ungar Toth Șandor din Babony, sfada între el și femea, deși bătrîni acuma amîndoi, să ținea lanț. În 9 Mart, iar s'a iscat ceartă mare între bărbat și femea. Toth a început și bătea și a prins a-'i căra cîteva după cap pe scumpa jumătate. Copilul de 14 ani al lor n'a putut vedea pe mamă-sa suferind bătaia, și a sărit cu un cuțit la tatăl său și i-l'a împlintat pînă în prăsea, în foale. Tatăl a și murit îndată, înainte de a i-să putea da ceva ajutor!

Nenorocire de tren. Trenul de persoane Nr. 5702 ce venea în 8 Martie dela Panciova spre Temeș-Miclăuș, nu să știe de ce, de ce nu, a sărit din șine. Fochistul a căzut de pe mașină și a ajuns sub roate, de unde a fost ccos încă viu dar cu picioarele zdrobite. La cîteva cîșuri mai tîrziu a murit în spital. Alte două vagoane s'au mai răsturnat, dar călătoritor nu li-s'a întîmplat nimica.

Pentru o fată. Din Sátorajhely să scrie că doi feciori (unguri) de acolo, își pusese ochii amîndoi pe aceeași fată. De atnci n'aveau ochi să se vadă. Unul din ei, Kosimo Miklós, s'a pus într'o zi și, în ortăcie cu pretinul său Bocsok András l'au pîndit pe potrivnic și așa spre sară cînd acela venea acasă, i-au eșit în drumul mare și luîndu-'l în măciuce, l'au pisat în cap pînă a rămas lat aci în drum! Pe ucigași i-au prins apoi gendarmii.

Cerșitorul sinucigaș. În marele oraș Copenhaga, s'a găsit zilele trecute spînzurat în o odăiță săracă din podul unei case, bătrînul cerșitor ce locuia acolo, om de 74 ani. El a lăsat după sine o scrisoare în care spunea că și-a pus capăt zilelor, căci s'a săturat de viață și nu mai suferi zgîrcenia oamenilor de azi. Că înainte vreme tot să mai putea trăi cîstit din cerșit, dar acum a secat mîna milosteniei! Nu mai vrea viață în această lume de zgîrciți.

Aflînd de moartea lui, un ne-

gustor a arătat și a dovedit că el e frate cu cerșitorul, și așa, cu voia deregătorilor, l'a luat în samă ca să-l îngroape și a luat la sine și ce bruş rămăsese după el: o ladă hurubuită și un teanc de zdrențe. Care nu fû însă mirarea fratelui, cînd printre cele zdrențe ale fratelui său cerșitor, găsi nu mai puțin ca 40.000 cor., pe care el le adunase din cerșit! Și să vede că i-să părea că e prea puțin atîta, și în dorul său după o sumă mult mai mare, a urît lumea care nu i-o dădea iute și de grabă, și de aceea o vedea așa de neagră de s'a omorît, să n'o mai vadă!

Fratele-său negustor spunea, că el, cu toată sirguinta unei vieți lucrătoare, n'a putut aduna nici jumătate din averea pe care fratele-său, uite, a adunat'o cu cerșitul în marele oraș.

O domnișoară română, absolventă de 4 clase civile și de cursul de contabilitate de un an dela Brașov, avînd și praxă de 6 luni ca contabilă, — caută aplicare la o bancă sau în comptoirul unei prăvălii mai mari. Vorbește bine limbile română, maghiară și germană. Pretensiuni modește. Adresa la administrația foii.

POȘTA REDACȚIEI

Dsale *Sim. M.* în *V.* Nu-ți putem da nici noi îndrumare. Ci ia sfatul unui avocat de-acolo. Posta își are regulamentele sale și poate a fost în drept a purcede așa. Asta a poate lămuri un om de legi, — ori așteaptă răspunsul dela Direcție, care de sigur îți va veni!

I. P. Sacul. Am primit tot, mulțumim. Dlui *Em. Vătășan* în *Sp.* În ori-ce treburi ce privesc țesătoria de aici, adresează-te doamnei *Victoria Dr. Erdélyi*, din Orăștie (Szászváros) directoara atelierului, și vei primi toate informațiunile de lipsă.

Mulțămită publică.

„Societatea meseriașilor, a tălparilor și a cismarilor din Hațeg”, a aranjat la 19 Februarie a. c. petrecerea de iarnă, a cărei succes matetial și moral a fost prea deplin satisfăcător.

Cu ocasiunea aceasta au contribuit cu suprasolviri următorii marinoșii domni: Dr. Emil Sielar 2 cor., Emil Socaciu 2 cor. 50 fil., Marcu Copil 20 fil., Dr. Gavril Suciu 3 cor. 50 fil., Dr. Aug. Streițar 3 cor. 50 fil., Dr. Leo Parasca 3 cor. 50 fil., Dr. Cornel Popescu 3 cor., N. N. 4 cor. 60 fil., George Bai 60 fil., N. Grecu 50 fil. Nicolae Muntean 50 fil., Nicolae Țintea 1 cor 50 fil., Marcu Todosie 1 cor., I. Hegedüş 50 fil., Lui. Murar 50 fil., Domi Crișan 50 fil., Virgil Popovici 50 fil., Victor Pop, Cornel Popovici, Iuliu Crișan, I. Oprea 50 fil. și Beni Ardelean 1 cor.

Esprimăm și pe calea aceasta mulțămita noastră tuturor marinoșilor contribuenți.

Din ședința adunării generale. Hațeg la 28 Februarie 1910.

T. Făgăraș N. Sânzian
președinte. notariu.

(667). 1—1.

Un învățăcel cu cîteva clase gimnaziale sau reale, să primește îndată în prăvălia mixtă a subscrisului. (641) 3—3

Pentru condiții a să adresa la **Ioan Cutean,** comerciant în Brađ.

ÎNVĂȚĂCEL Să primește un învățăcel la: **Nicolae N. Țintea,** comere. Săliște (comitatul Sibiuului).

„Jiana” Institut de credit și de economii, societate pe acții în licuidare.

Prin aceasta se aduce la cunoștință, că «JIANA» institut de credit și economii, soc. pe acții în Petroșeni, conform hotărîrii adunării generale a acționarilor din 21 Dec. 1909 se desființează și deci în înțelesul §. 202 al legii com. ung. se invită creditorii numitei bănci, să-și însinue pretenziunile lor în decurs de șase luni dela ultima publicare a acestui aviz.

Petroșeni, la 5 Martie 1910.

(670) 1—3

Licuidatorii.

Crîșmă și boltă cu trafică de arîndat! 1—3

Subscrisa, din pricină că soțul mi-i dus în America, ne-mai putîndu o purta singură, — dau în arîndă **crîșma și boltă cu trafică** ce o am în comuna **Valdei** (îngă Orăștie), comună mare (365 case). Crîșma să află la loc bun.

Aș da cu ea împreună în arîndă și moșia, dacă i-ar trebui arîndășului, dacă nu, să dă și deosebit.

Vuța lui George Gavrilă în Valdei (p. Orăștie Szászváros)

Să caută un învățător!

(668) — Anunț! — 1—3

Intr'o comună din comitatul Hunedoarei, este a să ocupa un post de învățător definitiv cu salariu de 1000 cor. anual, și cuincuenale. Acest învățător pe lingă oficiu, poate ajunge stăpîn pe o avere de 10.000 fl. Edificii și toate recerînțele de subsistență! Un om cuminte poate fi moștenitor unei frumoase averi! Competentul să fie, de să poate, teolog, sau de nu, să fie învățător calificat, român gr.-or. în cunoștința deplină a limbilor maghiară și română. Ar ajunge să conducă și o economie frumoasă, care aduce cât dascălia! Etatea dela 28 ani încolo, necăsătorit. Doritorii a ajunge la acest post, au a să adresa la redacția foii „Libertatea” în Orăștie (Szászváros) care va trimite adresa lor la locul chemat, și de-acolo vor primi informații mai apropiate. Dacă respectivul are ceva avere, bine, dacă nu, nu să recere, — numai să fie om cuminte, și care nu-i place beutura. — A ținea ori-ce înțelegere secret, e chestie de onoare.

Colosală greșală

a făcut, cine n'a fost atent, și la durerile reumatice, la împunsături, răgetări, dureri de spate și șele, dureri de oase, în loc de veritabilul :-:

REPARATOR Kriegner

a folosit ceva imitații! Recomandăm dar de grabă ori-cărui bolnav de reumă și ori-cui, care suferă de boalele numite, pe urma răcelii ori curențului, să folosească îndată adevăratul

REPARATOR Kriegner

pe care îl prepară numai **Apoteca Kriegner, BUDAPEST** Baros u. 2.-

Așadar aci să se adreseze scrisorile de comande. O sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor. Pe poștă franco 5 sticle mici 5 cor. sau 3 mari cu 6 cor. Acest leac distins și vechi e mai bun ca ori-ce frantzbrantvein, că și după o singură trecare, vindecă, și nu numai alină, ci și înceată durerca.

La comande al griji la adresa, ca să nu capești o imitație! (645)

CONVOCARE

Onorați membri ai „Reuniunii rom. de înmormîntare din Orăștie” sunt prin aceasta invitați, în înțelesul §-ului 14 litera f) din statute, a participa la

a XIII-a adunare gen. ordinară a Reuniunii, care să va ținea **Duminecă în 28 Febr. v. (13 Martie n.)** în o sală a școlii gr.-or. române din loc, îndată după eșirea din biserică.

La ordinea zilei:

Agendele prescise de statute:

Raportul comitetului asupra anului de gestiune 1909, Raportul cassarului despre starea averii Reuniunii;

Eventuale propuneri, înștiințate la vreme, după statute.

Orăștie, la 27. Febr. n. (661.) 2—2

Nicolae Trif, președinte.

Ioan Moța, secretar.

STRĂMUTARE DE LOCAL.

Aduc la cunoștință onoratului public, că

atelierul meu de

costume săliștenești

care îl aveam pînă acum în piață, (în casele Takarekpenztár-ului),

I'am strămutat

în casele proprii, în strada Promenadei Nr. 13.

Rog a fi cercetat cu încredere de onorații mei mușterii doritori a avea frumoase costume săliștenești

1—3 **Dumitru Jurca,** croitor de costume săliștenești în Orăștie, strada Promenadei 13.

Nr. 9005—909.

Conzst.

Anunț de esarîndare.

Bunul comasat din comuna Cut, aparținător fondului Seminarial în mărime de 288 iugăre 440 org. □ loc arător, 210 iugăre 190 org. □ finaț, rituri și grădini, 247 iugăre 313 org. □ pășune, 9 iugăre 140 org. □ vie, — administrat de prea Veneratul Conzistor Metropolitan din Blaj, să va da în arîndă pe calea licitațiunii publice pe 6 — șeasă — ani succesivi dela 24 April 1911 pînă la 24 April 1917.

Licitația publică să va ținea în Blaj la 29 Martie 1910 st. n. la oarele 10 a. m. în cancelaria advocațională din curtea metropolitană. Prețul de exclamare va fi 10.000 cor. sub care preț de arîndă bunul nu să va esarînda.

Condițiile de esarîndare să pot vedea în cancelaria subscrisului și la Administrația Centrală Capitalară.

Cei ce doresc a lua parte la licitare sunt datori a depune vadiu de 10% din prețul de strigare, adecă 1000 cor. în bani gata ori în hîrtii de valoare notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris pînă la acel termen, să vor face pre lingă accludarea vadiului amintit și pe lingă declarația, că oferentul cunoaște condițiunile de esarîndare. Blaj la 5 Martie 1910.

Dr. Iuliu Manlu, (665) 1—2 avocat arhidiecezan.

„ȘIBOTEANA“, însoțire de credit în Șibot (Alkenyér).

CONVOCARE

Onorații membrii ai însoțirii de credit »ȘIBOTEANA« prin aceasta să convoacă la ședința

adunării generale ordinare,

care să va ținea în Șibot la 20 Martie st. n. 1910, la 3 ore după prinz, în localul școlii române.

O B I E C T E L E:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune 1909 și prezentarea bilanțului anual.
2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitor la împărțirea profitului curat.
3. Alegere de membri în locul celor eșiți din direcțiune și din comitetul de supraveghiere în urma vechimei.
4. Votarea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pentru anul de gestiune 1909.
5. Eventuale propuneri.
6. Alegerea alor 2 membri pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Șibot, la 6 Martie st. n. 1910.

Direcțiunea.

ACTIVE	CONTUL BILANȚ		PASIVE		
	K.	f.	K.		
Casa în număr.	1.683	88	Părți fundament.	5.867	74
Obligațiuni	44.206	02	Depuneri	7.336	74
Timbre anticip.	42	28	Fond de rezervă	1.000	—
Interese rest. și anticip. (reesc.)	605	91	Fond agricol	600	—
	46.538	09	Reescont	29.627	40
			Prodiverse	59	62
			Diversi creditor	534	07
			Interese anticip.	619	31
			Profit curat	893	21
	46.538	09		46.538	09

SPESE	Contul Profit și Pierdere		VENITE		
	K.	f.	K.		
Interese:			Profit transportat	142	13
la depuneri și părți fundamentale	596	19	Interes. dela oblig.	3.751	33
la reescont	1.962	13	Proviziuni	415	09
la contul curent	35	88		4.166	42
Spese	673	85			
Contribuție	87	67			
Contribuție de 10%	59	62			
Profit curat	893	21			
	4.308	55		4.308	55

Șibot, la 31 Decembrie 1909.

DIRECȚIUNEA:

Simion Săcărea, președ. Nicolae Miclea. Ioan Prodan. Ion Marian. Simion Codea. Ioan Frâncu.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine.

Șibot, la 6 Martie 1910.

Toma Miclea. Ananie Viorel. Nicolae Stanca. Romulus Miclea. Vas. Zaharie. Ioan Radu. Sofron Selmarean. Silviu Viorel. Dum. Marian.

Anunț: Moară cu roată, firez de tălat scinduri, mașină de lână, moară de săminție, toate mînate cu apă, apoi culină cămară lângă moară, și un edificiu cu 5 chilii să aslă de vindut la preotul din Merișor, (p. u. Petroșeni. (658) 2-3

Casă de vînzare.
Casa din Orăștie drumul-țerii, sub Nrul 53, constatatoare din două odăi, cugnă, șură de zid acoperită cu țigla, 2 cotețe de porci, grădină, fântână, pivniță, să vinde din mână liberă.
Informațiuni dă proprietara casei. 1-3 (666)

Fîn și trifoiu
am de vînzare. Doritorii să se adreseze la: (655) 3-3
Ales. C. Josan m. mdsar, în Hîrdu, (Harró u. p. M.-Solymos).

Subscrisul primesc numai decît 1-2 învățăcei la măsurit.
Dumitru Martin,
măestru măsur în Orăștie.

VÎND vinuri ardelenesti: afară din hotel, cu 30 cr. litrul. — Iar la cerere de cel puțin 60 litri dau cu preț dela 22 cruceri în sus!
HANS STEPHANI
Hotel „Transsilvania“ Orăștie. (666) 1-10

Cine dorește călătorie bună și iute — de plăcere — în
6 zile la America
acela se ceară îndrumări românești dela
FALK și Comp.
(600) cancelaria românească 10-26
Hamburg, Raboisen 30.

„Ardeleana“

instituit de credit și de economii, societate pe acții
FILIALA PETROȘENI

P. T. Să aduce la cunoștință publică, că „ARDELEANA“ instituit de credit și de economii din Orăștie, a deschis cu începutul anului curent o filială în Petroșeni, care să ocupe cu tot felul de afaceri de bancă.

Special primește depuneri spre fructificare, după care plătește interese de 5% și cari, conform stării casei, să pot ridica ori-și cînd, și

acoardă tot felul de împrumuturi: pe obligațiuni, cambii și pe ipotecă, după care să plătesc interese de 7-8%.

Localitățile Filialei „Ardeleni“ în Petroșeni, sunt în fostele localități ale băncii „Jiana“ și oare de oficiu să țin în toată ziua — afară de Dumineci și sărbători — dela 8-12 a. m. 3-5 p. m.

Avînd în vedere că filiala „Ardeleni“ este singura bancă românească din Petroșeni, fondată anume pentru poporul nostru din acel ținut, rugăm pe toți cei interesați, ca în toate afacerile lor de bancă și peste tot în ori ce afacere comercială ce ar avea, să ni-se adreseze cu toată încrederea, și semnăm

Petroșeni, în Februar 1910.

(657) 2-30

„Ardeleana“

instituit de credit și de economii societate pe acții
filiala Petroșeni.

REGATUL ROMÂNIEI

PROSPECT

RENTA AMORTIBILĂ 4% DIN 1910
în valoare nominală de

Lei aur 128,000.000 = Mărci 103,680.000 = Franci 128,000.000

Până la 1 Decembrie s. n. 1920, sporirea tragerilor sau denunțarea împrumutului sunt excluse,

În virtutea legilor din 14/27 Ianuarie 1906, 10/23 Martie 1907, 29 Martie/11 Aprilie 1908, 14/27 Maiu 1909, a decretelor din 16/29 Iunie și 13/26 Noembrie 1909 și a celor două legi din 10/23 Februarie 1910, Guvernul Român emite Rentă 4% amortibilă din 1910 în valoare nominală de

Lei aur 128,000.000 = Mărci 103,680.000 = Franci 128,000.000

Capital și dobânzi plătibile în aur.

Acest împrumut e destinat pentru construcțiunea mai multor linii de drum de fer, pentru terminarea celor-ce sunt în lucru precum și pentru sporiri și îmbunătățiri de adus liniilor existente ale Statului; pentru continuarea lucrărilor portului Constanța precum și pentru alte lucrări publice; în fine o mică parte pentru nevoile Ministerului de Războiu.

În textul obligațiunilor noului împrumut să vor reproduce în limbile Română, Franceză și Germană următoarele condițiuni:

Împrumutul va fi emis în obligațiuni la purtător, fiecare de câte 500 Lei = 405 Mărci = 500 Franci și divizat în

- 75000 bucăți No. 1-75000 de cîte una obligațiune
- 33500 » » 75001-107500 » două obligațiuni
- 14400 » » 107501-121900 » cinci »
- 4400 » » 121901-126300 » zece »

Obligațiunile vor purta în faximile semnătura Ministrului de Finance, a Directorului Datoriei publice și a Casierului Central, precum și semnătura manuscrisă a unui controlor.

Obligațiunile și cupoanele acestui împrumut vor fi scutite pentru todeauna de ori-ce taxă de timbru sau alt impozit român prezinte și viitor. Titlurile vor fi primite pentru valoarea lor nominală ca garanție la toate casele Statului.

Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași case drept numărare.

Obligațiunile acestui împrumut vor purta o dobîndă de 4% pe an la capitalul nominal.

Dobînzile vor începe să curgă dela 1 Martie s. n. 1910 și vor fi plătite din șease în șease luni, adecă la 1 Septembrie și la 1 Martie s. n. a fiecărui an. În acest scop obligațiunile sunt însoțite de 80 cupoane de dobînzii semestriale necesare până la complecta stingere a împrumutului.

Amortizarea acestui împrumut să va face pe valoarea nominală în curs de 40 ani cel mult, conform tabelii anexate la textul obligațiunilor, prin trageri la sorți semestriale, cari vor avea loc la 1 Iunie și 1 Decembrie s. n. a fiecărui an, cu începere dela 1 Decembrie s. n. 1910, data fixată pentru prima tragere.

Guvernul român să obligă a nu spori tragerile și a nu denunța acest împrumut în termen de 10 ani socotiți dela 1 Decembrie s. n. 1910.

Obligațiunile eșite la sorți vor fi plătite cu începere dela 1 Martie și 1 Septembrie s. n. ce urmează fiecărei trageri în schimbul titlurilor împreună cu toate cupoanele avînd scadența după terminul rambursării.

Valoarea cupoanelor ce vor lipsi, să va deduce din capitalul de restituit.

Numele obligațiunilor eșite la sorți la fiecare tragere, împreună cu o specificare a celor din tragerile precedente, cari nu s'au prezintat la plăta, să vor publica în afară de ziarele românești, și în opt până în zece ziare străine germane (între care două din Berlin, unul din Franfort pe Main,

și altul din Hamburg) franceze și altele. Tot în acele zile să va face de guvernorul român ori-ce înștiințare relativă la circulațiunea obligațiunilor.

Cupoanele și obligațiunile scăzute să vor plăti după alegerea detentorilor la Berlin, Francfort pe Main și Hamburg, în mărci, la Paris și în Belgia, în franci, și în București la casele Statului în lei cu paritatea de franci 100 = mărci 81 = lei 100.

Cupoanele neprezentate la plată să prescriu după 5 ani, iar obligațiunile eșite la sorți după trecere de 30 ani dela data scadenței lor.

Obligațiunile perdute, distruse și furate, să vor plăti proprietarilor cari să vor legitima, în conformitate cu dispozițiunile legii din 18/30 Ianuarie 1883. Cunoștința de dispozițiunile acestei legi, să poate lua la locurile de plată.

În străinătate serviciul de plată al cupoanelor și obligațiunilor de Rentă 4% amortibilă din 1910, să va face:

la Berlin la Direction der Disconto Gesellschaft și casa de banca S. Bleichröder.

la Francfort d. M. la Direction der Disconto Gesellschaft.

la Hamburg la Norddeutsche Bank in Hamburg.

la Paris la Comptoir National d'Escompte de Paris.

la „ la Banque de Paris et des Pays-Bas.

la „ la Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France.

la Bruxelles la Banque de Paris et des Pays-Bas, la Agența Comptoir National d'Escompte de Paris — și la Société française de Banque et de Dépôts, în fine

la Anvers și la Amsterdam la casele se se vor desemna ulterior.

Situațiunea datoriei publice la 1 Aprilie 1910.

Anul	Denumirea datoriei	%	Capital nominal original	Situațiunea datoriei publice la 1 Aprilie 1910	Amortibil în
1871	Valoarea capitalului rentei ce este de plătit societății drumului de fer Lemberg-Cernăuți pentru dobânzile și amortizarea capitalului pentru constituirea liniei Suceava-Roman-Iasi.		Lei	Lei	
1872	Imprumutul casei de depuneri	7 1/2	51,535.640	50,315.558	10 1960
1889	Renta amortibilă internă	3 1/2	9,985.320	1,023.947	90 1912
1889	„ „ externă	4	32,500.000	23,553.300	— 1933
1889	„ „	4	50,000.000	36,713.500	— 1933
1890	Renta amortibilă (Conversiunea oblig. 6% C. F. R.)	4	274,375.000	177,197.500	— 1924
1891	Renta amortibilă	4	45,000.000	34,282.500	— 1935
1894	„ „ internă	5	6,500.000	5,539.000	— 1938
1894	„ „	4	120,000.000	99,339.000	— 1939
1896	„ „	4	90,000.000	77,138.000	— 1940
1898	„ „	4	180,000.000	169,936.000	— 1958
1900	„ perpetuă ptr. întreținerea școlii și bisericii din Brașov		962.500	962.500	—
1903	Renta amortibilă	5	185,000.000	173,723.000	— 1943
1905	„ „	4	100,000.000	96,163.500	— 1946
1905	„ „ convertită	4	424,613.000	408,322.500	— 1946
1906	Imprumutul Casei de Depuneri	4	8,500.000	8,500.000	— 1919
1906	„ „	4	5,070.000	5,070.000	— 1919
1908	Rentă amortibilă	4	70,000.000	69,436.000	— 1940
	Total		1.654,041.460	1.437,218.306	

Veniturile și cheltuelile Statului Român pe anii financiari 1904/5 până la 1908/9 au fost:

	1904/05	1905/06	1906/07	1907/08	1908/09
Venituri Lei	231,504.017.51	278,727.464.87	292,356.207.37	331,517.072.70	468,959.722.25
Cheltueli „	225,028.290.96	233,281.108.94	239,435.783.25	269,180.173.95	417,422.122.03
Escedent „	6,475.726.55	45,446.355.93	52,920.424.12	62,336.898.75	51,537.630.22

Sporirea bruscă a veniturilor și cheltuelilor în 1908 comparativ cu exercițiile precedente, provine din faptul că, dela această dată, budgetul Statului a fost unificat, concentrând toate budgetele administrațiunilor dependente de Stat într'unul singur.

Budgetul a. 1909/10 votat de camera deputaților la 21 Martie 1909.

VENITURI	Evaluări		CHELTUELI	Credite acordate	
	Lei	B.		Lei	B.
Contribuțiuni directe	42,240.000	—	Ministerul de Războiu	56,174.669	—
„ indirecte	72,560.000	—	„ de Finance	182,445.263	79
Timbru și înregistrare	23,600.000	—	„ Cult. și Instr. Publ.	41,354.503	—
Monopolurile Statului	63,250.000	—	„ de Interne	44,584.746	—
Serviciile publice	108,184.000	50	„ Lucrărilor publice	78,324.213	—
Domeniul Statului	29,029.000	—	„ de Justiție	10,434.235	—
Subvențiuni	20,233.000	—	„ Domeniilor	7,317.575	—
Ministerul de Finance	60,952.100	—	„ Comerciului și Ind.	2,220.000	—
„ de Interne	4,850.850	—	„ Afacerilor Străine	2,904.595	—
„ de Justiție	1,732.000	—	Conziliul de Miniștri	45.688	—
„ de Externe	180.000	—		425,805.440	29
„ Domeniilor	303.500	—	Fond ptr. credite extraord.	2,743.554	69
„ Industriei	70.000	—		428,548.944	98
„ de Războiu	606.794	—	Ptr. fondul de res. al c. f. r.	5,600.000	—
„ Lucrărilor Publice	209.000	—	Ptr. constr. lin. Galați-Birlad	1,000.000	—
„ Cult. și Instr.	7,684.000	51	Excedentul fond. speciale	536.377	03
Total	435,685.322	01		435,685.322	01

Până la confecționarea titlurilor definitive ale Rentei 4% amortibile din 1910, Direcțiunea Disconto Gesellschaft și Casa Bleichröder, vor emite în Germania, Băncile franceze citate mai sus în Paris și Banca Națională a României în București titluri provizorii contra cărora să vor libera, fără nici o plată, titlurile definitive de către casele însărcinate cu serviciul acestui împrumut și fără a ține seamă de locul emisiunii, conform publicațiunilor ce să vor face la timp.

București, Februarie 1910.

Ministru de Finance, Emil Costinescu.

Editor și redactor responsabil: Ioan Adam.

Condițiuni de subscriere.

În baza prospectului de mai sus subscrierea, la întreaga sumă de 128,000.000 lei, va avea loc în ziua de

Marti 23 Februarie / 8 Martie 1910

în București la Banca Națională a României și Banca Generală Română,

în provincie la Sucursalele și Agențele Băncii Naționale și ale Băncii Generale Române în orele obișnuite de serviciu, sub condițiunile următoare:

I. Prețul de emisiune este fixat la 90 1/2 lei pentru suta de lei capital nominal, la care să vor adăoga dobânzile de 4% dela 1 Martie st. n. 1910 până la ziua ridicării titlurilor.

II. Subscriitorii vor depune în momentul subscrierii o cauciune de 5% din valoarea nominală în numărar sau efecte publice, admise de Bancă ca gagiu pentru împrumuturi, calculate pe cursul zilei.

III. Băncile își rezervă facultatea de a încetina subscrierea înainte de termenul fixat mai sus.

IV. Repartițiunea să va face și va fi anunțată prin publicări în cel mai scurt timp posibil. Băncile își rezervă dreptul de a fixa înșile partea ce va reveni fiecărui subscriitor.

V. În caz cînd se va atribui subscriitorului o sumă mai mică, prisosul cauciunei să va restitui imediat.

VI. Ridicarea obligațiunilor atribuite să poate face cu începere dela 5 Martie s. v. a. c. contra plății prețului. Subscriitorul însă este obligat a ridica:

- O cincime din capitalul nominal al titlurilor până la 31 Martie inclusiv.
- O cincime din „ „ „ „ 30 Aprilie „
- O cincime din „ „ „ „ 31 Maiu „
- Două cincimi „ „ „ „ 30 Iunie „

Sumele mai mici de 15.000 lei vor fi ridicate integral și într'o singură dată, cel mai târziu până la 31 Martie a. c.

VII. După ridicarea întregii sume atribuite, cauciunea de 5% să va restitui sau să va ține în socoteală.

VIII. Deocamdată să vor emite titluri provizorii cari să vor preschimba în titluri definitive la epocile ce să vor fixa prin publicări.

IX. În caz cînd subscriitorul nu va fi efectuat la timp vărsămintele sale, Băncile emitente sunt în drept a vinde imediat, fără somațiune sau punere în întârziere și fără nici o formalitate judecătorească, cauciunea sau titlurile atribuite spre a acoperi de toate pagubele provenite din neefectuarea la timp a acestor vărsăminte.

X. Subscrierile să vor face pe formulare cari să vor pune gratuit la dispozițiunea subscriitorilor de către Bănci.

În afară de casele române mai sus arătate, subscrierea la împrumutul amortibil 4% din 1910 va avea loc în Paris, Berlin și alte orașe, în condițiunile ce să vor publica de către casele însărcinate cu subscrierea.

Noua rentă 4% a fost admisă la cota Bursei din Berlin.

Banca Națională a României.
Banca Generală Română.

București, Februarie 1910.

Josef Bumbala
în Frankstadt a/R (Mähren) ofere cu prețurile de fabrică, direct privaților cu rambursă: Pinză patentă, Covoare de pat, Șifonuri, Damast de mătăasă, Tesetură de Rumburg și alți articli de țesătorie!
Mustre și catalog, franco. — Multe scrisori de mulțumită. Lucră cu 300 războaie!
(649) 2—13

Cea mai bună, sigură și ieftină pompă de fîntîni în lume, e fîntîna cu lanț „OMEGA“
Că dă apă foarte multă, Că o pòte purta un copil, Că nu îngheață, Că nu să strică nicînd, Că ori-cine și-o pòte pune și ține în bună ordine.
3 ani chezeșie!
Catalog gratis!
(669) Întreprinderea: 1—10
„Magyar lănczkut vállalat“
FARKAS J., Budapest, Felső-Erdősor 12.

O CARTE POSTALĂ
o destul ca să capeți gratis și franco o carte foarte interesantă. Cartea e o conferență științifică interesantă, ușor de înțeles, popular scrisă, vorbind de vindecarea electrică, a celor cari suferă de slăbicie generală de nervi, reumă, neuralgie, conturbări nervoase de mistuire, stări de răcoală, nesomn, dureri de cap, și ori-ce slăbicie, — toți aceștia vor primi cartea ca un dar de preț. Încă nicînd n'a fost împărțită în Ungaria o carte prețioasă ca asta, gratis! Dar vrem să aducem această jertfă pentru omenimea suferitoare, atrăgîndu-i luarea aminte asupra vindecării cu electricitate! De aceea, tot cel-ce ne cere, capătă
GRATIS și FRANCO
în țevură închisă, fără nici un obligămînt, această carte interesantă! — Cereți-o dela
Inst. de ord. medical „ELECTRO-VITALIZER“
Budapesta, Semmelweis u. 4, folemel 51.
Ore de ordinațiune: în zile comune dela 10 — 1 și dela 3 — 6, în Duminică și sârbători dela 11 — 1.
Cupon pentru carte gratis! Tăle-l și-l lipsește pe-o corespondență!
Inst. medical „Electro-Vitalizer“ Budapesta, Semmelweis u. 4, folemel 51.
Rog a-mi trimite, franco, închis, cartea despre „Cura modernă electrică“, pentru bărbați ori pentru femei.
Numele..... Comuna și posta.....